Woensdag 8 Januari 1947

DAGBLAD

63ste Jaargang No 5005

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE:
Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie Paulus drukkerij, ... steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad, tel. 38

Van Byrnes tot Marshall

Waarom deze verandering?

Columbia in de Veiligheidsraad

Prins Bernhard vliegt naar Zwitzerland

VAN BYRNES TOT MARSHALL.

Via de A.P.-correspondent John M. Hightower, komt uit Washington het bericht, dat men

BYRNES

De man van het jaar 1946, die na zeven dagen in het nieuwe jaar reeds aan de dijk gezet werd.

het wel als zeker kan beschouwen, dat generaal George Marshall wanneer hij de volgende week de plaats zal innemen van Byrnes als staatssecretaris de houding van Byrnes in de buitenlandse politiek zal onderschrijven en verder zal bevestigen. Men meent ook, dat hij dezelfde straffe houding t.o.z. van Rusland zal aannemen en de leiders van het congres zijn er van overtuigd, dat hij de taak om een wereldvrede op te bouwen zal doorzetten te beginnen bij het punt waar Byrnes eindigde. Marshall komt als staatssecr. het eerst in aanmerking, om a's president van de Verenigde staten op de volgen, doch men weet niet of, indien hij het zou wensen of niet, het nog mogelijk is, dat een figuur dit de democratische partij voor president in aanmerking kan komen.

In de kringen van „Lake Success" sprak men uitvoerig over het ontslag van Byrnes en men ging na, wat dat voor effect kon het op de werkzaamheden van de Verenigde landen, men denkt daarbij bepaald aan het ontwapeningsprogramma dat Byrnes voorstond. Men maakt de opmerking, dat het ontslag van Byrnes volgde op het ontslag van Baruch, die de Verenigde staten in de atomaire commissie vertegenwoordigde en brengt het

MARSHALL

De militair, die uit China kwam om aan Europa de vrede te geven?

een en ander met elkaar in verband.

Het is de heren van de Verenigde landen niet direct duidelijk wat voor gevolgen het ontslag van Byrnes wel moet hebben op de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten. Beide partijen zowel de democraten als de republikeinen waren **verheugd** over de benoeming van Marshall, doch tegelijk **bedroefd** over het heen gaan van Byrnes. Marshall nu 66 jaar oud komt voor het meest critische moment van zijn leven te staan, nu krijgt hij nog groter verantwoordiging dan ger toen hij chef staf van de legers van de Verenigde Staten was.

Byrnes moest wel ontslag nemen op doktersadvies, want zijn **gezondheidstoestand** gaat langzaam maar zeker achteruit.

Eerst was hij nog van plan om na de vredesverdragen in Europa ontslag te nemen, doch nu kwam hij met Truman overeen maar ineens ontslag te nemen met het einde van het jaar. Truman dankt zijn vriend namens het gehele volk. (Washington, (AP) 8.1).

MARSHALL VERTROK.

Na een verblijf van dertien maanden verliet Marshall heden China, waarbij het uitgeleide werd gedaan door de generalisimo Tsjang Kai Sjek en echtgenote. Hij vertrok per vliegtuig via Guam. De Chinese regering drukte voldoening uit over zijn bezoek, doch van de kant van de communisten hoorde men geen commentaar op zijn vertrek (New York, (AP) 8.1).

TSJIANG KAI SJEK

De man, die dankbaar de hand drukte.

GENERAAL MARSHALL OVER CHINA.

Generaal Marshall, de persoonlijke gezant van President Truman in China verklaarde China van alle tweedracht gered kan worden indien de liberalen de leiding zouden verkrijgen in de regering. Deze persoonlijke verklaring van Marshall werd in Washington vrijgegeven daags voor zijn vertrek uit Nanking. In zijn rapport aan President Truman zeide Generaal Marshall, dat alle oprechte pogingen om tot een vredelievende oplossing te geraken tussen de regering en de communisten keer op keer verijdeld worden door extremistische elementen in beide partijen.

Volgens Marshall zal de Chinese regering onder de nieuwe grondwet grondig gereorganiseerd worden. Hij deed voorts aanvallen op de extremisten in de regering van Tsjiang Kai Sjek, op de reactionaire elementen in de regering, die rekenen op de Noordamerikaanse steun en op de communisten, die met hun guerrilla-krijg het Chinese volk veel doen lijden (Washington, (AP) 7.1).

DE REDE VAN LOPEZ.

De Columbiaanse vertegenwoordiger in de veiligheidsraad hield een welkomstrede in het Spaans (nadat hij in die raad Nederland is komen vervangen). Hij liet uitkomen, dat het een eer voor hem was in de raad zitting te mogen nemen, niet alléén als Columbiaan doch ook als vertegenwoordiger van de Zuid-Amerikaanse republieken, die zich verbonden voelen aan de basis, het fundament waarop het instituut van de Verenigde Landen is opgetrokken. Hij liet uitkomen, dat het „charter" in overeenstemming is met de grondwet van Columbia. Hij zal principieel mede werken aan het streven van de veiligheidsraad. (Lake Success, (AP) 7.1).

PRINS BERNHARD.

Naar ons uit Nederland wordt bericht zal prins Bernhard, die lijdende was aan influenza een tiendaagse rustkuur in Zwitserland gaan maken.

Hij vertrok naar Geneve in zijn eigen vliegtuig, dat hij zelf bestuurde. Bij hem in het vliegtuig zat ook zijn broer Ashwin. (Soestdijk, Aneta, 7.1).

SPOOR.

De Luitenant generaal van de Nederlandse troepen in Oost Indië zal Zaterdag a.s. de Oost verlaten om naar den Haag te vertrekken tot het houden van conferenties met den minister president Beel. (Den Haag, Aneta, 7.1).

OVER DE OVEREENKOMST.

De Indonesische republiek confereert over de overeenkomst van Cheribon. Vrijdag waarschijnlijk komt het cabinet van Sjahrir bijeen, om over deze materie te delibereren, terwijl op 27 Januari het zgn. parlement van Indonesië bijeen zal komen in de stad Malang om over dezelfde overeenkomst te onderhandelen. (Batavia, Aneta, 7.1).

VAN CHINA NAAR RUSLAND.

Uit den Raad wordt de overplaatsing meegedeeld van de Nederlandse gezant in China den heer Lovink, die nu naar Moskou zal vertrekken, om ons land bij Stalin te gaan vertegenwoordigen. (Den Haag, Aneta, 7.1).

HET CONGRES BEGINT.

Vier republikeinse leiders ondersteunen een nieuwe wet waarbij aan de staten en de steden hulp kan worden verleent tot het instellen van verzekeringen op vrijwillige grondslag. (Washington, (AP) 7.1).

PAUS PIUS XII ONTVANGT DE ROMEINSE ADEL.

De Romeinse adel kwam bij Z.H. de Paus voor het nieuwe jaar zijn opwachting maken. De Paus sprak de edellieden toe en wees op de onzekerheid waar de mensen nu in leven, ondanks enige vooruitgang. (Vaticaanstad, (AP) 8.1).

BOM ONTPLOFT.

In een kamp van de Amerikanen voor die Duitsers ingericht, die men wil bekeren van hun nazie-ideeën ontplofte een bom. (Frankfurt, (AP) 8.1).

DE GASPERI VOERT BESPREKINGEN.

De Gasperi besprak heden de Noordamerikaanse secretaris van Financiën Snyder om de Italiaanse financiële problemen te bespreken. Men vermoedt, dat de besprekingen handelen over 60 millioen dollars in bevroren Italiaanse deviezen. Later confereer de De Gasperi met den Onderstaatssecretaris Dean Acheson (Washington, (AP) 7.1).

DE GASPERI BIJ TRUMAN.

Later wordt gemeld, dat President Truman De Gasperi in het Witte Huis ontving. De Gasperi werd vergezeld door ambassadeur Tarchiani.

Na zijn bezoek aan den President zeide De Gasperi tot de correspondenten, dat President Truman vol hoop was over de hergeboorte van Italië. Hij zeide, dat hij den President bedankte voor de Noordamerikaanse hulp aan zijn land (Washington, (AP) 7.1).

STANISLAW MIKOLAJCZYK PROTESTEERT.

Vice Premier Stanislaw Mikolajczyk zeide, dat ongeveer twee millioen stemgerechtigden automatisch hun recht ontnomen werd om op hun eigen candidaten te stemmen. Hij deelde op een persconferentie mede, dat hij protesteerde bij de kiescommissie en dat het antwoord van de commissie zou uitmaken of hij de leden van zijn partij zou aanraden om op 19 Januari niet ter stembus te gaan (Warszawa, (AP) 7.1).

PARLEMENTAIRE COMMISSIE.

Een der leden is nog:

Dr. J. de Zwaan. Lid der 1e Kamer voor de C.H.-Unie.

Geboren 26 Juni 1883. Bezocht het Gymnasium te 's Gravenhage. Studeerde theologie te Leiden, waar hij 1909 promoveerde. Was predikant te Heemse en te Baambrugge. Werd in 1912 buitengewoon hoogleraar te Leiden en in 1914 hoogleraar te Groningen. Was lid van de Gemeenteraad van Groningen en van de Provinciale Staten van Groningen. Van 1939—1942 was hij lid der Algemene Synodale Commissie der Nederlands-Hervormde Kerk Sedert 1929 hoogleraar te Leiden; tweede Voorzitter der C.H.-Unie.

Volgens de berichten zal Mr. Kropman als voorzitter der commissie fungeren, terwijl de commies-griffier der Tweede Kamer Mr. M. de Neree tot Babberich als secretaris zal optreden.

sten van de markt, neemt zulk een vorm aan, dat werkelijk het gevaar niet denkbeeldig is, dat er voor millioenen een hongerstoestand zal ontstaan, als men niet weer aan de arbeid tijgt. De levering aan de schepen van de Royal Mail kan ook geen doorgang vinden, terwijl ook de toevoer voor de andere grote steden stop staat. Er zijn al reeds tien depots bij de spoorwegen practisch buiten werken. De bond probeert een nieuw contract te verkrijgen, waarbij een verhoging van salaris gaat geven en waarbij de sociale voorziening verbeterd zullen worden (Londen (AP) 8.1).

STAKING IN LONDEN.

De staking in Londen onder het personeel van de besteldien-

het nieuws van vandaag

Het grote nieuws van vandaag is het aftreden van Byrnes. Het nieuws kwam voor ons heel onverwacht, doch schijnbaar voor ons niet alléén, maar ook voor geheel de A.P.-dienst, zodat ze niet melden, dat hij is afgetreden, doch alléén maar laten weten, hoe de mensen er op reageerden. Ze vergaten het aftreden te melden.

Het is wel jammer, meenden zowel de republikeinen als de democraten van het congres in Washington. Dit kan de troost zijn voor de man van het jaar 1946, die in het nieuwe jaar 1947 niets meer te zeggen zal hebben. Men meldt, dat de doktoren hem hadden gezegd, dat hij niet langer die functie kon waarnemen, een minister van buitenlandse zaken voor de Verenigde Staten moet goed gezond zijn. Men had immers over de honderd vergaderingen bij de laatste vredesbesprekingen.

In „Lake Success" maakt men de zaak toch nog een beetje pikant, door op te merken dat het ontslag van Byrnes volgde na het ontslag van Baruch, die met zijn plannen in de atomaire commissie als vertegenwoordiger van Amerika, Engeland niet vol'edig achter zich kon krijgen.

De nieuwe man, die gaat komen is Marshall, een militair, doch die juist terugkomt gevolgen van een zeer delicate diplomatieke missie in China. Het verre Chinese land is voor ons nog al duister.

De chaotische toestand, die sinds jaren in China bestaat, maakt het buitengewoon moeilijk betrouwbare gegevens omtrent de weermacht van het door voortdurende binnen- en buitenlandse moeilijkheden getroffen Chinese volk te verkrijgen.

De hieronder volgende gegevens beogen dan ook slechts een indruk te geven van de militaire kracht, die dit millioenen volk zal kunnen ontplooien, wanneer de nationale regering, die nog altijd als de officiële wordt beschouwd, haar reorganisatie-plan zal kunnen uitvoeren.

Volgens dit plan zal de sterkte van het nationale leger van 1.800.000 man worden teruggebracht tot 800.000 man, verdeeld over 65 divisien infanterie, 8 brigades cavalerie, 16 regimenten artillerie, 8 regimenten genie en 40 vliegtuigafdelingen.

De militaire dienst is vrijwillig; in enke'e provincie bestaat een soort dienstplicht. Eerste dienstverband: 3 jaar; en daarna 3 jaren in reserve 1ste linie met 1 maand oefening per jaar, vervolgens in reserve 2de linie met 1 maand oefening iedere 2 jaar.

De vloot heeft niet veel te betekenen. Zij bestond in 1933 uit 9 grotendeels zeer verouderde kruisers, 10 idem torpedoboten en 41 kleinere schepen van verschillend type. Sterkte van de bemanning: 2.604 Officieren en 15.581 minderen.

We krijgen een nieuwe gezant in Moskou. Weet U nog de dagen dat we het „lef" hadden, om ijskoud te weigeren diplomatiek contact met Rusland te hebben?

Spanje zou hulp krijgen van Argentinië, doch het wordt weer net zo hard ontkend als het ons wordt medegedeeld. We kunnen het moeilijk gaan controleren.

In Bolivia schijnt het toch nog spannend te worden, wie het zal halen; het aantal stemmen loopt niet ver uiteen.

Prins Bernhard vloog even met zijn eigen vliegtuig naar Genève, binnenkort komt hij nog plotseling met de prinsesjes op Hato neer!

GOUVERNEUR WOUTERS

gaf uitbreiding kiesrecht en werd fel aangevallen

Uitbreiding Kiesrecht

Gisterenavond werd in de Staten zonder dat er nog een woord over viel bij het vaststellen van het voorlopig verslag van de decentralisatie gevraagd, om **algemeen kiesrecht** voor mannen en de mogelijkheid van algemeen kiesrecht voor vrouwen. We wezen er al op, hoe men toch van opinie veranderd is. In de jaren dat Gouverneur Wouters een uitbreidinkje voorstelde was er rumoer groot rumoer zelfs tot in de Kamer (de redevoeringen werden natuurlijk door „Curaçao" afgedrukt en dat met instemming). Zie hier, hoe men op die uitbreiding van ons kiesrecht door Gouverneur Wouters voorgesteld alarmsloeg in de Kamer:

De Heer **Meijerink:** (thans lid van de Parlementaire Commissie!) Mijnheer de voorzitter! De indiening van het Curaçaose kiesreglement door den Gouverneur heeft bevreemding gewekt en de korte verklaring, door den Minister in de Memorie van Antwoord gegeven, heeft mij niet overtuigd, dat de ervaringen, bij de in 1937 gehouden verkiezingen verkregen, tot zulk een overhaasten maatregel voldoende **aanleiding gaven.**

De richtlijnen voor het kiesreglement waren bij de behandeling van de Curaçaose Staatsregeling in de Staten-Generaal duidelijk aangegeven. De toenmalige Minister van Koloniën zeide in de Memorie van Toelichting:

„Bij het bepalen van die eisen" — dat zijn de eisen voor verstandelijke ontwikkeling — „zal in acht genomen moeten worden, dat een hogere ontwikkeling wordt gevorderd dan het gewoon lager onderwijs verschaft".

En aangaande het censuskiesrecht merkte de Memorie van Toelichting op, dat:

„het volstrekt niet de bedoeling is, al aanstonds tot de laagste grens af te dalen. Hoe en wanneer en of de grens bereikt zal worden, is de vraag van feitelijke omstandigheden".

En in de Memorie van Antwoord verduidelijkte de Minister zijn bedoeling nog door de volgende woorden:

„Wat Curaçao betreft, heeft bij de opstelling van het ontwerp geen andere bedoeling voorgezeten dan om geleidelijk te werk te gaan in een gebied met voor een deel nog tamelijk primitieve bevolking".

Nu moge deze aanwijzing in de Memorie van Toelichting en in de Memorie van Antwoord zeker niet als een instructie van de Nederlandse Regering aan het Bestuur van Curaçao worden beschouwd en, indien dit Bestuur een wijziging in het kiesreglement tot stand brengt, handelt het niet in strijd met de Curaçaose Staatsregeling, maar iets anders is, of een ingrijpende wijziging van het verkiezingsstelsel, zo korte tijd na de totstandkoming van het eerste reglement, getuigt van voorzichtig beleid en of voor die wijziging dringende redenen aanwezig waren. Ik meen hierop ontkennend te moeten antwoorden.

Het kiesreglement van 1937 heeft nog slechts eenmaal in de practijk gewerkt. Het aantal personen, dat aan de verkiezing van 10 leden der Staten in December 1937 heeft deelgenomen, namelijk 2754 op een bevolking van 91.000 zielen, is inderdaad gering, maar indien men nu, zonder, nadere analyse van de omstandigheden, uit de vergelijking der cijfers van het aantal kiezers en het getal inwoners de gevolgtrekking maakt, dat de fout in het kiesreglement is gelegen, wekt deze conclusie weinig vertrouwen.

Een nadere beschouwing van de oorzaken, die tot zulk een gering aantal deelnemers aan de verkiezing hebben geleid, leert, dat die beperking niet allereerst het gevolg is van de gestelde eisen van het kiesreglement, maar wel van het tekort aan politieke scholing en belangstelling voor de publieke zaken.

Volgens de door den Gouverneur aan de Staten verstrekte mededelingen bedroeg het aantal mannen van 25 jaar en ouder 26.000; hiervan waren er 8300 aangeslagen voor een inkomen per jaar van f 1200 of hoger, die dus allen voor de plaatsing op de kiezerslijst als censuskiezer in aanmerking hadden kunnen komen — in 1938 was dit aantal reeds gestegen tot 10.800—, terwijl slechts ruim 3000 personen van hun recht hebben gebruik gemaakt om uit hoofde voor deze aanslag en de betaling der belasting op de kiezerslijst te worden geplaatst.

Deze geringe oogst is te wijten aan de achterstand in de betaling der belasting, want het census-kiesrechtartikel bepaalt, dat de kiezer belasting moet hebben betaald over een inkomen van f 1200 of hoger. Binnen de begrenzing van het censuskiesrecht van het eerste reglement zou het aantal kiezers dus met vele duizenden kunnen worden uitgebreid, zelfs verdrievoudigd kunnen worden.

Evenzo was de mogelijkheid aanwezig, het getal capaciteitenkiezers nog in belangrijke mate te vergroten. Slechts ruim 400 personen hebben de verkiezing belangrijk genoeg geacht om de nodige formaliteiten te verrichten ter verkrijging van het kiesrecht, op grond van hun verstandelijke ontwikkeling.

In de toelichting wordt door het Bestuur zelf toegegeven, dat deze groep kiezers voor een belangrijke uitbreiding vatbaar is, doch dat de tegenzin van oudere personen, om zich te onderwerpen aan een onderzoek, dat overigens zeer soepel werd toegepast, de voornaamste oorzaak is van het gering aantal van deze categorie kiezer.

Uit deze nadere beschouwing der cijfers blijkt duidelijk, dat de mogelijkheden, die het eerste kiesreglement bood, nog niet voor een derde gedeelte zijn benut en het verbaast mij niet weinig in zulk omstandigheden van de zijde van het Curaçaose bestuur te vernemen, dat „het geen betoog behoeft, dat vergroting van het kiezerskorps zeer gewenst is, om te voorkomen, dat het bij de wet toegestane kiesrecht door het geringe aantal kiezers in een voorrecht zou verkeren".

Vergroting van het kiezerscorps zou ook zonder wijziging van het kiesreglement zijn tot stand gekomen en wel geheel evenredig aan de toeneming van de belangste ling der bevolking in de behartiging der publieke zaken. Het te dezer zake door den Gouverneur gevoerde beleid schijnt niet vrij te zijn van voorbarigheid.

Ik wil gaarne toegeven, dat zowel de normen van het capaciteitenkiesrecht als van het censuskiesrecht ondeugdelijke graadmeters zijn voor de beoordeling of de oefening van het kiesrecht veilig aan de onderdanen kan worden toegekend. Naar haar wezen moeten deze normen liggen op zedelijk gebied en aanwijzingen geven omtrent het besef van staatkundige verantwoordelijkheid, maar zulk en maatstaf is niet te formuleren. Enige graad van verstandelijke ontwikkeling kan hier niet als surrogaat dienen, nog minder komt de betaling van een bepaalde bijdrage in de belastingen hiervoor in aanmerking, maar de eisen voor het kiesrecht in de Curaçaose Staatsregeling en het eerste kiesreglement hebben ook niet bedoeld objectieve kenmerken aan te geven voor de geschiktheid om het kiesrecht uit te oefenen. Wel bedoelden zij in de nieuwe phase van de staatkundige ontwikkeling van Curaçao de overgang tot deelneming der bevolking in de behartiging der publieke belangen voorzichtig en geleidelijk te doen plaats hebben, onvoorziene storingen in het ontwikkelingsproces te vermijden en gelegenheid te geven tot politieke scholing van hen, die zich van het publieke leven tot nog toe geheel afzijdig hadden gehouden.

Door de herziening der Curaçaose Staatsregeling werd aan bepaalde groepen het kiesrecht toegekend om aan onder dat deel der bevolking levende rechtsbehoefte te voldoen. De uitslag van de verkiezing heeft uitgewezen, dat de kring van kiesgerechtigden veel wijder was getrokken dan voor de subjectieve behoefte nodig was. Aan de gehouden stemming kan dan ook naar mijn mening geen enkel argument worden ontleend voor de ombouw en de uitbouw van het kiesreglement, waartoe de Gouverneur gemeend heeft het initiatief te moeten nemen.

Dit initiatief werd te bedenkelijker, omdat de voorgestelde wijziging gemotiveerd werd met het argument, dat het getal kiezers moest worden vergroot. Deze hoge waardering van het getal stamt uit een theorie omtrent democratie die, om in de termen van den Gouverneur te spreken, opgeborgen is in het museum van de geschiedenis der Staatswetenschappen.

Het getal kiezers acht ik in deze van secundaire betekenis, evenmin wil ik aanmerking maken op de nieuwe eisen, voor het kiesrecht gesteld. Wij kunnen daarover uit de verte moeilijk oordelen. Dat echter zo spoedig na het eerste reglement een wijziging werd voorgesteld, die alleen verruiming van het getal kiezers beoogde, zonder dat deze geëist werd door de rechtsbehoefte van het volk, en voordat nog voldoende ervaring was verkregen over de samenwerking met deze gekozen vertegenwoordiging, daartegen meende ik mijn bezwaren te moeten kenbaar maken.

De Heer van Lidth de Jeude.

Mijnheer de Voorzitter! Nog een enkel woord over de invoering van het kiesrecht voor de Staten van Curaçao, dat in één der dagbladen werd getypeerd als „Curaçao op hol". Mijnheer de Voorzitter! Dat is nu het laatste, wat ik op dit rustige eiland verwacht zou hebben. Maar toch blijkt dit het geval te zijn geweest, daar blijkens de Memorie van Antwoord de Minister niet wil ontkennen, dat men aanvankelijk met de verruiming der capaciteitseisen wellicht te ver is gegaan en bij Nota van Wijziging thans voor het kiezerschap vereist wordt het met goed gevolg doorlopen van zes jaren ener lagere school, in plaats van blote kennis van de landstaal, het Papiamentoe, een prachtige taal, Mijnheer de Voorzitter, die zelfs deze hoge vergadering niet meester is.

Mijnheer de Voorzitter! Ik heb dikwijls gehoord van mensen, die hun landstaal niet schrijven of lezen konden, maar zelden of nooit van mensen, die hun landstaal niet spreken konden.

De censusgrens, teruggebracht van f 1200 tot f 900, is in vergelijking met Suriname, waar men het kiesrecht voor de Staten lang reeds kent, zeer bepaaldelijk te laag, indien in aanmerking wordt genomen, dat aldaar de loonstandaard ongeveer 1/3 bedraagt van dien te Curaçao. De censuseis van f 900 in Suriname zou dus overeenkomen met f 2700 in Curaçao, zodat allerminst aanleiding bestaat, de grens van f 1200 verder te verlagen. Ik hoop, dat de Minister alsnog ook deze fout zal kunnen herstellen.

Bij de beoordeling van deze eisen moet men de bevolking van die landen kennen, om te beseffen, dat de daarvoor te stellen normen gans anders zijn dan die, waarmede wij vertrouwd zijn. Laat de Regering dus inderdaad behoedzaamheid en geleidelijkheid betrachten bij de invoering en uitbreiding van het kiesrecht.

In de Memorie van Antwoord wordt medegedeeld, welke maatregelen men voornemens is te nemen op sociaal en op onderwijsgebied. Deze maatregelen zullen strekken tot ontwikkeling van de bevolking en kunnen als zodanig worden toegejuicht. Maar, Mijnheer de Voorzitter, die ontwikkeling, waaraan voorshands nogal een en ander ontbreekt, dient toch vooraf te gaan aan het verlenen van bevoegdheden in zake de keuze van het Bestuur, alvorens deze met oordeel des onderscheids kunnen worden aangewend.

Men zij dus voorzichtig en men moet niet, door overhaast de toekomst voor het heden aan te zien, zodoende van de kiesbevoegdheid min of meer een caricatuur maken.

De Heer Rutgers van Rozenburg.

Mijnheer de Voorzitter! Ik wens nog een kort woord te spreken over het kiesrecht op Curaçao, waarover deze morgen al een nader gezegd is. Zoals bekend, is 1 April 1937 de Wet op de Staatsinrichting voor Curaçao in werking getreden, waarbij de Koloniale Raad, die bestond uit door den Koning benoemde leden, werd vervangen door de Staten, bestaande uit 5 door den Gouverneur benoemde en 10 gekozen leden. Die wet voert dus voor het eerst het kiesrecht in voor Curaçao. Art. 73 van de Staatsregeling bepaalt, dat het kiesrechtreglement wordt vastgesteld bij landsverordening, maar in de overgangsbepalingen werd vastgesteld, dat voor de eerste maal dat kiesreglement zou worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur. Dat is gebeurd en dat bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde kiesrechtreglement is afgekondigd als ik mij niet vergis in December 1937, dus nu precies een jaar geleden.

Art. 69 van de Wet op de Staatsinrichting stelt eisen voor de verkrijging van het kiesrecht, o.a.: het voldoen aan bij het kiesrechtreglement vastgestelde eisen van verstandelijke ontwikkeling en verder betaling van belasting over een jaarlijks inkomen, waarvan het bedrag, mits niet hoger dan f 1500, eveneens bij het kiesrechtreglement wordt bepaald. In het bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde eerste kiesrechtreglement werd dienovereenkomstig bepaald, dat de kiezers moeten zijn aangeslagen naar een jaarlijks inkomen van ten minste f 1200 of dat zij met goed gevolg moeten hebben doorlopen het 7de leerjaar van een school voor uitgebreid lager onderwijs, dan wel op andere wijze — zoals het reglement zegt — een graad van verstandelijke ontwikkeling hebben bereikt, welke ten minste overeenkomt, met die, welke bereikt zou zijn, indien voornoemd 7de leerjaar met goed gevolg ware doorlopen.

Twintig December 1937 had daarop de eerste verkiezing van Curaçao plaats en op 5 April van dit jaar werd het eerste zittingsjaar van de Staten geopend door den Gouverneur, die dat deed met een rede waarin hij tevens een mededeling deed, die bij mij enige verbazing heeft gewekt, nl. dat hij zou voorstellen een herziening van het zo kort geleden afgekondigde kiesreglement. Wanneer nu bij de verkiezingen enige technische gebreken aan de dag waren gekomen, die het wenselijk of noodzakelijk maakten daarin te voorzien, dan was dat te begrijpen, al zou men ook dan nog kunnen zeggen, dat de Gouverneur er wel enige haast mee maakte.

Waar de Staten gekozen worden voor vier jaren, was er niet bepaald periculum in mora, maar dan zou men dat kunnen begrijpen. Maar die herziening bracht niet alleen technische wijzigingen, maar ook een radicale wijziging in enige fundamentele bepalingen van dit Reglement. Wat het censuskiesrecht betreft werd het jaarlijks inkomen, waarnaar belasting betaald moest worden, teruggebracht van f 1200 op f 900 en wat het capaciteitenrecht betreft werd in plaats van de eis, volgens het door de Regering vastgestelde kiesrechtreglement dat men moest hebben doorlopen het zevende leerjaar van de u.l.o.-school, gesteld het bezitten van voldoende kennis om de Nederlandse of de landstaal te kunnen lezen en schrijven. Het komt mij voor, dat die bepaling toch wel duidelijk in strijd was met de eisen van de wet, dat men nl. moet hebben voldaan aan eisen van verstandelijke ontwikkeling. Als zodanig kan men niet beschouwen de eis van lezen en schrijven. Lezen en schrijven zijn de noodzakelijke voorwaarden om te komen tot verstandelijke ontwikkeling, maar behoren zelf niet tot de verstandelijke ontwikkeling. Men zou dit het beste kunnen vergelijken met het volgende voorbeeld. Om te kunnen lezen lezen moet men eerst het alphabet kennen; dan kan men zich zetten aan de studie van het lezen en schrijven, maar de kennis van het A B C is nog geen lezen en schrijven. Zo heeft men de kennis van lezen en schrijven nodig om zich te zetten aan de verstandelijke ontwikkeling, maar op zich zelf kan men die niet beschouwen als kenteken van verstandelijke ontwikkeling. Daarbij komt nog, dat men kennis van lezen en schrijven moet hebben om te kunnen lezen en schrijven, hetzij in de Nederlandse taal, hetzij in de landstaal, het Papiament.

Bij de wijziging werd dus het kiesrecht toegekend aan Nederlandse Staatsburgers, onder wie er velen zullen zijn, die geen Nederlands kunnen lezen en schrijven, of ook maar verstaan, die niet in staat zijn zich in het Nederlands uit te drukken. Bovendien: waar volgens art. 69 bis van deze Staatsregeling verkiesbaar en benoembaar tot betrekkingen zijn zij, die kiezers zijn, zou het eigenaardige verschijnsel zich kunnen voordoen, dat personen werden gekozen tot lid van de Staten, die zich slechts in het Papiament kunnen uitdrukken, die het Nederlands, dat toch de voertaal is in de vergaderingen van de Staten, niet konden verstaan, die stukken niet konden lezen, die betrekking hadden op hetgeen in de Statenvergaderingen zou worden behandeld. De wijziging was dus eigenlijk al te dwaas. De Gouverneur heeft dit zelf ingezien en heeft die bepaling gewijzigd aldus, dat als eis zou worden gesteld het doorlopen van een gewone lagere school. Ook die wijziging lijkt mij nog in strijd met de bedoeling van art. 68 van de Staatsregeling, zoals die bedoeling blijkt uit de Memorie van Toelichting, waar de Minister schreef, dat bij het bepalen van de eisen van verstandelijke ontwikkeling:

„zal in acht genomen moeten worden, dat een hogere ontwikkeling wordt gevorderd dan het gewoon lager onderwijs."

Dienovereenkomstig eist dan ook, zoals ik reeds zeide, dat bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde Kiesreglement het doorlopen van het zevende leerjaar van een u.l.o.-school. Welnu, waar in deze wijziging alleen wordt gesteld het doorlopen — ik meen, dat er niet eens bij staat de uitdrukking: met goed gevolg — van de gewone lagere school, is dat toch wel in strijd met artikel 68, althans zoals ik de betekenis daarvan interpreteer aan de hand van de Memorie van Toelichting.

In de tweede plaats werd het bedrag van f 1200 teruggebracht tot f 900. De geachte afgevaardigde de heer Van Lidth de Jeude heeft daarover reeds het een en ander gezegd. Ik heb daar niet veel aan toe te voegen. Ik wijs er alleen op, dat er nieuwe overeenstemming bestaat tussen de Kiesrechtreglementen van Curaçao en Suriname, zodat het eigenaardig aandoet, dat, waar ongetwijfeld de levensstandaard in de loonstandaard in Curaçao hoger is dan in Suriname, het bedrag, dat geëist wordt voor het censuskiesrecht, nagenoeg gelijk is aan dat van het op een zoveel lager niveau staande Suriname. Dat in die drie maanden, verlopen sinds de Regering het Kiesrechtreglement vaststelde voor Suriname, de toestanden zozeer veranderd zijn, dat de regeling van de Regering als volslagen verouderd naar de prullemand verwezen moest worden, zal, dunkt mij, wel niemand kunnen volhouden.

Men kan hierin m.i. niets anders zien dan een volkomen desavoueren door den Gouverneur van de door de Nederlandse Regering gemaakte regeling, waarvan de inkt nog niet droog was. Was het nu noodzakelijk onmiddellijk na de invoering van het kiesrecht zulk een geweldige sprong te maken in de regeling van het algemeen kiesrecht?

In de Memorie van Antwoord inzake het ontwerp tot herziening van het Regeringsreglement, daterende van 16 October 1935, schreef de Minister:

„Wat Curaçao betreft heeft bij de opstelling van het ontwerp geen andere bedoeling voorgezeten dan om geleidelijk te werk te gaan in een gebied met voor een deel nog tamelijk primitieve bevolking. Men bedenke daarbij, dat de Staten van Curaçao in verband met de aanwezigheid van zeer belangrijke industrieën en van een havenbedrijf van groter omvang dan dat van Amsterdam meermalen verordeningen van ver strekkende betekenis aan hun oordeel te onderwerpen zullen krijgen."

Het nieuwe reglement schijnt mij wel zeer in strijd met die woorden van 's Ministers voorganger en daarmede van de Staatsregeling, waarin die bedoeling is verwerkt. Door die regeling wordt het zwaartepunt in de Staten verlegd van de ontwikkelde bevolking naar de volkomen ongeschoolde en politiek volkomen onontwikkelde bevolking, zoals dat wordt uitgedrukt in de Memorie van Toelichting. Ik zou den Minister willen vragen: vreest hij hiervan geen gevaren? Die politiek ongeschoolden zijn gemakkelijk te beïnvloeden, in een goede, maar ook in een verkeerde richting. Ik koester niet de minste vrees, dat dit op het ogenblik niet in de goede richting zal gaan. Maar het kan verkeren, zeide Brederode. Zij kunnen komen onder andere politieke invloeden, invloeden van buiten af, waardoor men zou gaan in de verkeerde richting. Laat men hiervoor niet blind blijven, door een tempo van uitbreiding te forceren, zoals wij dat in ons land nimmer gekend hebben. De uitbreiding van het kiesrecht heeft in ons land geleidelijk en in een voorzichtig tempo plaats gehad.

Waar de ontwikkelingsstandaard van het primitieve deel der bevolking niet hoger, maar wel veel lager kan worden gesteld dan het was bij onze bevolking, toen er langzamerhand een uitbreiding heeft plaats gehad, lijkt mij dit een zeer gevaarlijke wijze van handelen. Ik zou den Minister willen vragen, of hij niet bereid zou zijn om, waar het mogelijk is, om de vastgestelde landsverordening, wanneer zij in strijd is met de wet of met het algemeen belang, te schorsen of te vernietigen, dat te bevorderen!

Hierbij onze oprechte dank aan allen die blijken van deelneming hebben betoond bij en na het heengaan van onzen innig beminden zoon en broeder

MAX.

Familie SJAK-SHIE.

NIEUWS VAN OVERAL

CREDIET VOOR SPANJE.

Het Londense blad „Daily Graphic" berichtte in een hoofdartikel, dat Argentinië een handelscrediet van 150 millioen pond sterling aan Spanje toegestaan heeft en dat de officiële bekendmaking ervan niet lang op zich zal laten wachten. Het derde deel van deze lening zal geschieden uit Argentijnse fondsen in Engeland. De overeenkomst zou volgens een correspondent in Lissabon enige tijd geleden door een Spaanse missie in Buenos Aires tot stand zijn gebracht.

De aanhangers van Franco zijn van mening dat de gevolgen van deze lening een onbepaald uitstel van enige voorgestelde acties tegen het regime van Franco tengevolge zullen hebben. De meeste economische tekorten van Spanje zullen door de lening verholpen kunnen worden. Spaanse optimisten schrijven het succes van de Argentijns-Spaanse samenwerking toe aan de vijandige houding van de Verenigde Staten tegenover president Peron van Argentinië.

De „Daily Graphic" deelde mede, dat de Spaanse missie naar Argentinië vetrok tien dagen, nadat de Verenigde Naties hadden voorgesteld om de ambassadeurs uit Suanje terug te roepen (Londen, (AP) 7.1).

MESSERSMITH CONFEREERT MET BRADEN.

Messersmith, de Noordamerikaanse ambassadeur te Argentinië bereidt zich voor op een tweede conferentie met Spruille Braden op het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De eerste bespreking met Braden duurde meer dan een uur. Men is van mening, dat Messersmith zijn indrukken zal weergeven over de toestand in Argentinië. De conferenties vinden plaats achter gesloten deuren (Wasrington, (AP) 7.1).

JODENDOM EIST PALESTIJNSE STAAT.

Moshe Shertok, politiek hoofd van het Joodse Agentschap, zeide op een persconferentie, dat de Joden van de wereld zullen terugkeren naar hun oude eis: de schepping van een Joodse staat die geheel Palestina omvat. Hij zeide, dat de Joden het Palestijns probleem op constructieve wijze genaderd waren en minder eisen hadden gesteld. Hierop is er nooit een positief antwoord gekomen. Hij drong er bij Engeland op aan af te zien van de doorvoering van het „Morrisonplan" in het Heilige Land (Londen, (AP) 7.1).

VEILIGHEIDSRAAD VERGADERT MORGEN.

De Veiligheidsraad van de Verenigde Landen Organisatie komt morgen bijeen om drie nieuwe, niet-permanente leden welkom te heten. Het voogdijschap over Triëste wordt dan eveneens aangenomen, terwijl men eventueel een aanvang zal maken met het debat over het Russisch-Noordamerikaans geschil over de atomaire quaestie.

De drie nieuwe landen zijn Colombia, België en Syrië, die Mexico, Nederland en Egypte vervangen voor de tijd van twee jaar (Lake Success, (AP) 7.1).

TRUMAN KRIJGT MOEILIJKHEDEN MET HET CONGRES.

Men verwacht dat President Truman in botsing zal komen met het Congres over de wijze waarop hij het land denkt te besturen. Het conflict wordt waarschijnlijk groter wanneer Truman morgen zijn voorstellen indient over de manier waarop hij een depressie denkt te vermijden. De President zal een begroting indienen van 37 milliard dollar voor het belastingjaar, dat in Juli aanvangt. Dit zal zeker aanleiding geven tot Republikeinse oppositie (Washington, (AP) 7.1).

CURAÇAO

TOESTAND PATER R. VAN TEEFFELEN.

Naar ons werd meegedeeld is de toestand van de Zeer Eerw. Pastoor van Teeffelen pastoor van St. Eustatius naar omstandigheden beter te noemen. De spraak keerde nog niet volledig weer. Pastoor de Barbason van St. Maarten overgekomen om de sacramenten der stervenden toe te dienen, zal bij de zieke confrater blijven.

Men zoekt een gelegenheid om de zieke naar het St. Rose hospitaal van Sint Maarten over te brengen.

JAARVERGADERING.

De verenigingen voor onderwijzers en onderwijzeressen „Don Bosco" zal op Zondag 12 Jan. de jaarvergadering houden.

SITHOC.

Naar we vernemen heeft de club „Sithoc" door de nederlaag van de club D.N.S. veel kansen om naar de eerste klasse van de C.V.B. over te gaan.

OLYMPISCHE SPELEN.

In de vergadering van het Olympisch comité te Barranquilla is besloten om de volgende Olympische Spelen voor Midden Amerika en het Caraibisch gebied gehouden zullen worden in het jaar 1950 en wel in de republiek Guatemala. We hebben dus rustig de tijd om goed te trainen.

INVENTARIS.

Zeer veel zaken in de stad zijn gesloten wegens inventarisering bij de ingang van het nieuwe jaar.

DOUANEN.

Verschillende douanen hebben bij ons gezucht over hun nieuwe ambtskledij! De kleur van het nieuwe pak is licht groen en de stof dun, zodat het pak volgens onze getuigen, na gewassen te zijn niet veel meer waard is.

TERUG NAAR CURAÇAO.

De heer Chatlein, die met de groep Curaçao naar de Oost vertrok om in dienst van het Rode Kruis de mensen daar te gaan bijstaan, is op de terugreis in Nederland blijven hangen. Nadat hij zich tot de Staten wendde is het hem moge gelukken om passage te kunnen boeken op de „Stuyvesant" met welke boot hij nu binnen enkele dagen op zijn geboorte eiland hoopt terug te keren.

SCHEEPSBERICHTEN.

7 Januari.

Samchess van Cristobal; Sines van Cristobal; Edg. D. Williams van Santa Marta; Henry Villard van Cristobal; Seaboard Queen van Cristobal; Arnehem van La Guayra; Sines naar Londen; Seaboard Quen naar Liverpool.

8 Januari.

Evelyn naar Aruba; Henry Villard naar Trinidad; Samchess naar Liverpool; Castor naar Maracaibo.

AANKOMST STUYVESANT.

Naar wij vernemen, zal het ss. Stuyvesant op 14 Januari as. op Curaçao arriveren.

OVERSTE KRUISVAARDERS SINT JAN.

Op 9 Februari as. zal de Overste van de Kruisvaarders van Sint Jan, Broeder Hendriks, Curaçao bezoeken. Wij weten niet of een bezoek aan de nieuw opgerichte stichting te Dajabon in Santo Domingo op het programma staat.

AUTO'S OP CURAÇAO.

Er zijn weer nieuwe wagens op Curaçao. Als u bv. ergens in de cunucu woont, dan kunt u zich een jeep aanschaffen bij den heer Ito Mauricio. Naar wij vernemen verkocht hij reeds een jeep voor de Bovenwinden, waar, gezien de slechte wegen — soms zijn er helemaal geen wegen — een jeep een ware uitkomst kan betekenen, vooral op steile wegen. Ook voor de wijkverpleging is er een jeep op komst, zodat de actieve Zusters bij u kunnen komen tot vlak voor uw huis, ook al staat het boven op de Zwarte Berg!

PENNING-SYSTEEM.

Naar wij vernemen wordt het penning-systeem op de Isla veranderd. Men zou van plan zijn het zg. kloksysteem in te voeren, zoals men dat reeds jaren kent op de Lago.

MR. W. J. VAN BALEN TE CURAÇAO.

Mr. W. J. van Balen, de bekende Nederlandse Zuid-Amerika-kenner, vertoeft op het ogenblik te Curaçao. Hij kwam Woensdag jl. met het K.L.M.-vliegtuig uit Barranquilla. Vandaag hoopt Mr. Van Balen per K.L.M. naar Paramaribo te vertrekken, met de bedoeling vandaar door te reizen naar Brazilië. Mr. Van Balen fungeert tijdelijk als adviseur der K.L.M. voor Zuidamerikaanse aangelegenheden.

„BOUWFONDS".

Wij ontlenen aan het voorlopig verslag het volgende:

Algemene Beschouwingen.

Met de indiening van het onderhavige ontwerp, waaruit een begrip voor een moderne opvattingen spreekt, is het Bestuur tegemoet gekomen aan een der desiderata der Staten, waarvoor men gaarne zijn waardering uitsprak, evenals voor de wijze, waarop de verordening is opgesteld. Dat daarbij meer in details getreden is dan gebruikelijk en strict nodig, kan, daar het hier een geheel nieuwe instelling is, toch gewenst zijn en werd dan ook niet als een bezwaar gezien.

De wijze waarop het algemeen bouwfonds thans wordt ingesteld, zal behalve verlichting van de administratie en van de begrotingsarbeid, ook een duidelijk beeld geven van de bedrijfsresultaten. Wellicht zal het later mogelijk zijn, dit fonds, dat ingesteld is als een administratief lichaam, een meer zelfstandig karakter te geven. In dit verband rees de vraag of de tijd nu niet is gekomen om de veelal verouderde en stroeve comptabiliteitsbepalingen te herzien.

De instelling van het fonds slechts lang de weg van abnormale wetgevig mogelijk wordt gemaakt t.w. door met behulp van artikel 32 van de Curaçaose Staatsregeling de comptabiliteitsbepalingen te herzien, is op zijn zachtst gesproken weinig elegant. De te verwachten spoedige reorganisatie van de staatsordening alhier, waarbij zelfstandig bestuur wordt ingevoerd, zal ook op dit punt ingrijpende veranderingen moeten brengen. Doch reeds nu zal het beheer van het fonds zodanig kunnen worden ingericht, dat met de nieuwere ideeën rekening wordt gehouden.

Het is mede om deze reden, en ook met het oog op de in behandeling zijnde uitbreidingsplan en het voornemen tot intensievere volkswoningbouw, dat voorgesteld wordt de commissie van bijstand te doen vervallen, doch het beginsel vijn bijstand over te nemen bij het beheer door de instelling van een commissie van beheer, samengesteld uit den Directeur van het Departement Openbare Werken, het Hoofd van het Departement Sociale- en Economische Zaken en 3 op voordracht van de Staten door den Gouverneur te benoemen leden, waardoor ook een vlottere samenwerking met de volksvertegenwoordiging zal worden verkregen.

Van deze gelegenheid wensten vele leden gebruik te maken om de instelling van andere fondsen en gouvernementsbedrijven te bepleiten, bv. een wegenfonds, een gouvernements electriciteitsbedrijf en de hervorming van de watervoorzieningsdienst en de telefoondienst als economische bedrijven.

Het heeft bevrediging geschonken, dat het Bestuur getracht heeft in dit ontwerp in volle omvang rekening te houden met de instelling van zelfstandige bestuursressorten, terwijl het de aandacht getrokken heeft, dat getracht is de juridische formulering bondig te houden en toch verschillende omstandigheden te omvatten, die zich kunnen voordoen. Deze uitzondering vond algemeen bijval.

Naast deze waardering werden toch enige bezwaren naar voren gebracht bij de bespreking van de artikelen. Vele leden merkten op, dat indertijd op de indiening van een ontwerp als het onderhavige is aangedrongen, doch dat daarbij niet de gedachte heeft voorgezeten alle gebouwen van het gouvernement in te brengen. De meesten zijn immers vele jaren terug gebouwd à fonds perdu. De gemeenschap zou thans derhalve belast worden met fictieve huren voor gebouwen, welke reeds lang betaald zijn. Andere leden waren van oordeel, dat het bouwfonds inderdaad een algemeen bouwfonds moest zijn, waarin dus alle gebouwen op het moment van de instelling moeten worden gebracht. De door de vorige leden bedoelde gebouwen zouden tegen een geringe boekwaarde, gelijkstaande aan de onderhoudskosten, ingebracht kunnen worden, merkten zij op.

Gevraagd werd, of het Bestuur reeds nu kan opgeven, welke gebouwen nog voor inbrenging in het fonds in aanmerking komen, na instelling van zelfstandige bestuursressorten, waarbij elk eiland zijn eigen gebouwen krijgt.

„DE POORT".

Het boek van Dr. Hartog „Journalistiek leven op Curaçao" is nog niet op Curaçao aangekomen, doch het zal al reeds weer aangevuld moeten worden, zo bv. ontvingen wij dezer dagen nog het gedrukte schoolblad van de Julianaschool op Aruba met de naam „De Poort" (men bedoelt zeker dat de school de poort, de toegang tot het leven vormt), een schoolblad, dat in zijn boek nog niet vermeld kon worden. Het is een blad, dat onder redactie staat van vijf leerlingen van bovengenoemde school. Het bevat schoolnieuws, verhalen enz., enz.

BONAIRIAANS BURGER OVERLEDEN.

Gistermiddag omstreeks 13 uur overleed de bekende Bonairiaanse burger, de heer Willibrordus („Bobo") Hart. Hij bereikte de leeftijd van tachtig jaar. Reeds gedurende lange tijd was hij ongesteld. Het was een zeer bekende figuur uit de handelskringen op Bonaire. Heden had de begrafenis plaats. Verschillende familieleden en kennissen uit Curaçao kwamen per vliegtuig naar Bonaire om den overledene de laatste eer te bewijzen. Onze deelneming aan de familie.

NAAR DE BOVENWINDEN.

De heren Goudriaan en Dresden vertrokken gisteren naar de Bovenwinden om ook daar te zien of zij misschien nieuwe welvaartsbronnen kunnen aanboren. We wensen de heren natuurlijk heel veel succes.

DE K.L.M. REDDE GEERTJE DE KOOTER HET LEVEN.

Een ware historie.

De snelle K.L.M.-Constellations, die, vliegend over landen en oceanen, de verbinding van het Moederland met Nederlands West-Indië onderhouden, hebben enige weken lang nog iets anders gedaan buiten hun gewone functie: het vervoeren van passagiers, post en vracht. Zij hebben gezamenlijk het leven gered van een klein jongetje, dat ergens in een ziekenhuis in Nederland langzaam lag te sterven. Maar eerst moeten wij in gedachten enige weken terug gaan.

Plaats van handeling: het Itterson ziekenhuis te Gouda.

Op de kinderzaal van het Goudse ziekenhuis ligt een driejarig jongetje, Geert de Kooter. De helft van zijn korte bestaan heeft hij hier reeds doorgebracht. Hij is nl. een slachtoffer van de gevreesde kinderziekte intestinaal infantilisme. Hierbij neemt het lichaam geen of onvoldoende voedsel op, daar de darmen niet normaal functioneren. De patiënt wordt dus steeds zwakker. Het enige redmiddel hier is een minimaal dieet, welks samenstelling afhankelijk is van de ziekteverschijnselen.

Dr. De Planque, de Geneesheer-Directeur van het Itterson ziekenhuis, heeft in dit geval een dieet van vruchtensappen voorgeschreven, dat gewettigd wordt door het gebrek aan een bepaalde vitaminecombinatie. Desondanks gaat de kleine patiënt voortdurend achteruit. Tot op zekere dag het ziekenhuis de beschikking krijgt over een, helaas zeer klein, quantum Amerikaanse geconfijte bananen. Bij wijze van proef wordt dit aan het dieet toegevoegd. De uitwerking overtreft de verwachtingen. Het ziekteproces, dat steeds in ernst was toegenomen, wordt geremd.

Maar, de kleine voorraad blikbananen is in tien dagen uitgeput en de gevolgen blijven niet uit. Het patiëntje komt weer in levensgevaar. Het gehele personeel van het ziekenhuis, dat Geertje als troetelkind is gaan beschouwen, zoekt naar een oplossing van het probleem om bananen te krijgen. Alle pogingen falen.

Zo was de toestand, toen de hoofdverpleegster Zr. Drooggelman, in de krant iets las over de dienst Amsterdam — Curaçao van de K.L.M. Misschien wist onze luchtvaartmaatschappij, die elke week in drie dagen de afstand van Nederland naar de West aflegt, er iets op te vinden. Het antwoord van de hoofdstewardess Trix Terwindt op Zuster Drooggelmans brief liet niet lang op zich wachten. Er moesten bananen komen, dus er kwamen bananen.

Binnen een week kon de eerste zending van Schiphol worden gehaald. Sindsdien werd elke Vrijdagmiddag aan de poort van het ziekenhuis een groot pakket per K.L.M.-auto bezorgd. En Geert herstelde, hoewel langzaam. Het directe levensgevaar was echter geweken. Na een maand was hij zover hersteld, dat andere voedingsmiddelen konden worden toegediend.

Wij spraken dezer dagen Dr. De Planque, die ons mededeelde, dat het ziekenhuis nu een geregelde toewijzing van bananen van het Rijksbureau krijgt, zodat men meende niet langer van de diensten der K.L.M. gebruik te mogen maken. „Maar", zo zeide hij, „de K.L.M. heeft op het meest critieke moment ingegrepen en daardoor het leven van Geert gered."

GEVOELT U ZICH GELUKKIG?

In Frankrijk werd onlangs een opinieonderzoek gehouden over een onderwerp, dat wel zeer sterk verschilt van de quaesties, die gewoonlijk worden onderzocht. De vraag was: „Kunt u precies zeggen wat u onder gelukkig zijn verstaat?"

Voor de meeste mensen bestond geluk uit verschillende dingen, doch genoeg geld om rond te komen, betekende voor bijna de helft der ondervraagden geluk. Andere antwoorden waren gezondheid, rijkdom, vrede, het gezin, wijsheid, doch slechts 1% der mannen en 5% der vrouwen noemde liefde, wat gezien de reputatie der Fransen, wel enige verbazing zal wekken.

Een derde der ondervraagden had geen oordeel. Slechts 8% gevoelde zich heel gelukkig, 44% nogal gelukkig. Het minst gelukkig waren de mensen, die het bezit van geld hoog aansloegen — 51% hiervan was niet erg gelukkig — en het gelukkigst de kleine groep, die liefde noemde: hiervan was 46% erg gelukkig, 39% tamelijk gelukkig.

In het algemeen zijn de beter gesitueerden gelukkiger dan de arbeiders; ook bleek, dat communisten en socialisten minder gelukkig waren dan personen, die op de M.R.P. en P.R.L. hadden gestemd.

ARGENTINIË ONTKENT DE LENING.

Een zegsman van het Argentijnse Ministerie van Buitenlandse Zaken deelde mede, dat het bericht uit Lissabon betreffende een Argentijnse lening aan Spanje absoluut onjuist is. De ambtenaar herinnerde er aan, dat Argentinië op 30 October een economische overeenkomst aanging met Spanje voor een bedrag van 750 millioen Argentijnse pesos.

Een gedeelte van dit bedrag zou dienen voor aankoop in Argentinië, [redacted]jl het andere deel een directe lening aan Spanje was (Buenos Aires, (AP) 7.1).

MONTGOMERY TE GAST IN MOSKOU.

Eddie Gilmore seint uit Moskou, dat generaal Montgomery, als gast van Maarschalk Alexander Vasilevsky in Moskou voor de hoogste Russische officieren een rede gehouden heeft, waarin hij de rol schilderde van de schoktroepen in de moderne oorlog. Hij legde grote nadruk op wat hij noemde „het menselijk element" van een gevechtsleider. Hedenavond zal Montgomery in het Boshoi theater een ballet bijwonen na de gehele dag de bezienswaardigheden van Moskou te hebben bekeken. De Russen sparen tijd nog geld om Montgomery zo goed mogelijk te onthalen (Moskou, (AP) 7.1).

Missie Nieuws

PATERS CARMELIETEN.

Enige nadere biezonderheden omtrent het wedervaren dezer Paters in het Apostolisch Vicariaat van Malang werden ons nog medegedeeld.

De Javaanse p. Gandwardaja is in de gevangenis gestorven; p. Vloet, die hulp-aalmoezenier was en als zodanig met 1800 andere krijgsgevangenen op een schip werd weggevoerd, is met 1700 gevangenen omgekomen, toen dat schip getorpedeerd werd. Een der weinige geredden, een dokter, getuigde dat hij met twee zieken aan boord gebleven is, links en rechts aan de zwemmenden en drijvenden de absolutie gevend tot hij met het schip ten gronde ging.

Nadat de Paters op Java opnieuw gevangen genomen waren door de Pamoeda's (militaire politie der Indonesiërs) hadden zij geheel geen contact meer met de buitenwereld of met elkaar.

Toen heeft een inlandse Zuster van de Ursulinen de moed gehad als koerier de reis van Malang naar Batavia te ondernemen. Zij bracht officieel bericht van Mgr. Albers, den Apostolisch Vicarius over en ging met berichten terug, alles mondeling, omdat brieven meenemen te gevaarlijk was.

Op 3 Januari werd Monseigneur vrij verklaard, eveneens de overige missionarissen, maar veiligheidshalve moesten zij binnenshuis blijven; zich op straat vertonen was levensgevaarlijk. Toch schijnt de „republiek" eerbied te hebben voor de missie, want zelfs bij huiszoeking in een huis, waar zusters woonden, werden de Paters door de Pamoeda's met rust gelaten. Javaanse priesters kunnen vrij uitgaan, maar van de Carmelieten is er nog slechts één over; wel zijn er twee in Nederland, die op reisgelegenheid wachten om naar Indië te vertrekken. Men meende dat die Javanen wel spoedig zouden kunnen afreizen, maar alle pogingen daartoe bleven nog zonder effect.

Ondanks alle slechte omstandigheden bloeit de missie van Malang, zodat, wanneer de wachtende Javaanse en Nederlandse Carmelieten de gelederen kunnen versterken, die missie een schone toekomst tegemoet kan gaan.

Kruisvaarders van Sint Jan zullen 25 jaar bestaan

Op 16 Januari as. het zilveren jubileum van het Gezelschap.

Al bijna tien jaar werkt het Gezelschap van de Kruisvaarders van Sint Jan hier op Curaçao. Meer bekend onder de naam van „de Broeders van Brakkeput", werken zij aan de belangen van de Curaçaose jeugd in de vorm van vakopleiding, en tevens een internaat voor jongens van de verschillende eilanden die de Ambachtsschool, Muło-school en A.M.S. bezoeken.

Maar wat zijn nu eigenlijk die Kruisvaarders van Sint Jan? De meeste mensen op Curaçao zijn onbekend met het doel en wezen van dit Gezelschap.

Met welwillende medewerking van de „Amigoe di Curaçao" ligt het in de bedoeling van dit artikel u nader bekend te maken met dit werk.

Doel en wezen.

Het Gezelschap De Kruisvaarders van Sint Jan is een godsdienstige vereniging van R.K. ongehuwde, in communiteitsverband in de wereld levende mannelijke leken.

Als lekenapostelen stellen zij zich beschikbaar om onder onmiddellijke leiding van de Bisschoppen en met alle middelen door de Heilige Kerk goedgekeurd mede te werken aan de bevestiging en uitbreiding van het Rijk van God over de gehele wereld.

In het biezonder zullen zij zich wijden aan de geestelijke en maatschappelijke opvoeding van de mannelijke jeugd.

Bij de oefening van hun apostolaat zijn zij niet blijvend aan bepaalde methoden en vormen gehouden, maar zij passen zich zoveel mogelijk aan bij de tijdsomstandigheden en bij de eisen en behoeften van de verschillende landen en Diocesen.

Naam.

Het Gezelschap heeft tot Patroon gekozen den Heiligen Apostel Johannes. „Kruisvaarders van St. Jan" heten zij, omdat zij hun werk beschouwen als een heilige kruistocht, ondernomen onder leiding van den jongste onder de Apostelen, tot wien Jezus zeide: „Gaat en onderwijst alle volken en leert hen onderhouden, al wat ik u geboden heb en doopt hen in de Naam van den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest".

De Stichter.

De stichter van de Kruisvaarders van St. Jan is de bekende Pater Jezuiet Prof. Dr. Jacques van Ginneken S.J., Hoogleraar aan de R.K. Universiteit in Nederland, en onlangs 20 October 1945 in de leeftijd van 63 jaar overleden. Behalve de Kruisvaarders van St. Jan stichtte hij ook nog „De Vrouwen van Nazareth" met hun alom bekende Graalwerk, en de vrouwen van Bethanië in het Bisdom Haarlem.

Over de oorsprong.

Op 27 December 1920 werd het heldhaftigheidsdecreet omtrent Robertus kardinaal Bellarminus door Zijne Heiligheid Paus Benedictus XV afgekondigd. Zijne Heiligheid sprak daarbij o.a. de volgende woorden:

„Tegenover de verspreiding van verkeerde leerstellingen, tegenover de lagen die de vijanden der Kerk leggen, vooral aan de onvoorzichtige jeugd, door uit hun hart het geërfde kostbare kleinood te willen wegrukken, is heden meer dan ooit noodzakelijk, dat de verdedigers der katholieke waarheid in aantal toenemen. O zo dikwijls wij kunnen spreken over de tegenwoordige noodzakelijkheid, „de katholieke actie" te bevorderen, denken Wij dat, om aan die noodzakelijkheid te voldoen, een leger van lekenapostelen in de katholieke kerk onmogelijk langer kan worden gemist."

In dit heldhaftigheidsdecreet wordt door Zijne Heiligheid nog verschillende malen de grote noodzakelijkheid van het lekenapostolaat naar voren gebracht en Hij dringt er op aan, dat er overal moge komen een keurcorps van lekenapostelen, dat volgen zal de voetsporen van Bellarminus, wandelend in Gods tegenwoordigheid.

Bij het lezen van deze woorden ontwikkelde zich in de geest van onzen beminden Stichter, Pater Van Ginneken S.J., een plan, waardoor het mogelijk zou zijn aan het verlangen van Zijne Heiligheid den Paus gehoor te geven en waardoor het eerste „gevormde leken-apostolaat" in Nederland zou ontstaan.

Hij stelde verschillende eisen aan zijn te vormen lekenapostelen o.a.: Zij moeten mensen van zelfverloochening, initiatief en stuwkracht zijn, er moet iets van hen uitgaan; alleen locomotieven kan de missie gebruiken, geen salon of restauratiewagens, die trekken niet.

Door enige kloeke mannen werd besloten het ideaal van Pater Van Ginneken te verwezenlijken. Het arbeidsveld werd begonnen in Den Haag, in een gehuurd benedenhuis, en nu, na vijf en twintig jaar mogen we trots alle moeilijkheden van elk beginwerk, terugzien op een succes en hebben de Kruisvaarders een plaats veroverd in onze tijd. En hebben zij recht op deze plaats?

Er wordt in onze tijd een andere methode gevraagd voor jeugdleiding en vorming: een, waarin het zelfstandige, het vrije, het eigene een groter plaats vraagt en onzes inziens terecht, dan het vroeger kreeg.

Ook hier op Curaçao, vraagt het werk van de Kruisvaarders zijn eigen methode. In de negen jaren verblijf hier is er iets tot stand gebracht, maar nog veel meer werk ligt te wachten in de naaste toekomst. Het arbeidsveld in dit Westelijk halfrond is groot en groeit met de dag naarmate de geloofsvervlakking en immoraliteit groter wordt. De stichter had het daarom goed gezien, toen hij sprak van zijn „locomotieven", want alleen met een alles op alles zetten zullen we nog veel kunnen redden van wat dreigt verloren te gaan.

Laten we hopen dat het zaadje wat hier op Curaçao werd uitgestrooid door de Kruisvaarders van Sint Jan, zijn ontwikkeling in grote mate moge zien. Laten de Bestuurders van het eiland begrijpen, dat dit werk voor de jeugd noodzakelijk is, tenminste zo noodzakelijk als hele dure sportdemonstraties, want het oude spreekwoord blijft nog steeds van kracht: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Op 16 Januari bestaat het Gezelschap van de Kruisvaarders vijf en twintig jaar. Alhoewel gerekend als een der jongste Nederlandse Gezelschappen, mogen zij toch terugzien op een niet onbelangrijke arbeid. En bij dat alles zijn wij blij en dankbaar en gaat onze dank uit naar onzen beminden Stichter, die ons Gezelschap in het leven riep. Hij is voor ons en zal altijd blijven het grote voorbeeld van den lekenapostel. Zijn leven was één grote stroom naar God, één Godsbloei in een tijd, die verblind was en is door de overschatting van het intellectualisme en die overwoekerd werd door materialisme. God liet hem opgroeien en onder ons volk en in onze tijd als de tegenpool van dit alles. God werkte door hem en velen, die aan geen God meer geloofden. Zijn leven was een durende getuigenis en verheerlijking van Gods bestaan. Hij was de moderne werver voor het Gods rijk: door en in zijn wetenschap, door zijn voordrachten voor niet-katholicken en door zijn stichtingen. Van Ginnekens volgelingen vormen samen de kruin van dezelfde boom.

Dankbaar zijn wij aan God, die ons werk zo zichtbaar heeft gezegend, die het zaadje hetwelk onzen beminden stichter vijf en twintig jaar geleden uitstrooide, heeft doen ontkiemen en het heeft doen uitgroeien tot een flinke jonge boom.

Tot slot, moge de Almachtige Vader de Kruisvaarders schenken een eeuwige werkkracht, en dat zij door hun vaste wil steeds de weg moge vinden naar de schone daad, en een individuele uitleving van het hoogste, dat God in hen heeft aangelegd. Mogen we besluiten met de zo geliefde spreuk van onzen stichter: Moge onder de Zegen van den Allerhoogste uit elk van hen, én uit hen allen tezamen, zich ontwikkelen en opgroeien, alles, alles, waar God hen voor gemaakt heeft, in deze moeilijke tijden.

HUIZE „DON BOSCO" BRAKKEPUT
Waar de kruisvaders zegenrijk werken

In het bekende rapport Verwey (1937) behandelende de sociale toestanden op Curaçao wordt de vraag of er veranderingen zouden moeten komen in de structuur van de bestuursregeling mede in verband met verbetering van sociale toestanden niet besproken. Of de decentralisatie van het bestuur de sociale toestanden zal verbeteren was voor Verwey schijnbaar geen vraag, hij was al blij met het feit dat de gouvernementsaccountent ook zou gaan letten op sociale en economische toestanden in het gebiedsdeel, met andere woorden het zgn. departement „DASE" werd geboren.

1 April 1937 trad onze jongste staatsregeling in werking. Er zouden verkiezingen nodig zijn voor tien der vijftien statenleden. Er ontstond een Katholieke Partij met een prachtig program ook vooruitstevend op staatsrechtelijk gebied. Tijdens de besprekingen voor deze laatste staatsregeling ging er een adres van de Raad van Aruba naar de Koningin waarin meer bevoegd bepleit werd voor de raad van politie. Dit zou mogelijk geweest zijn na de invoering van de nieuwe staatsregeling menen sommige juristen. Het gebeurde niet en men beweert nu dat de toestand voor de raad van politie juridisch niet meer aanvaardbaar zou zijn. De toestand van nu zou geen basis vinden in de jongste staatsregeling.

De Staten vroegen Mei 1942 uitbreiding van het aantal leden der raden van politie.

Eind 1942 kwam de commissie voor staatkundige aangelegenheden.

Bij de behandeling van de begroting voor het gebiedsdeel Curaçao voor het jaar 1928 kwam men in de Tweede Kamer op voor het begrip autonomie.

Het jaar daarop bij een andere quaestie van onze bestuursregeling de belangstelling van de heren kamerleden, men wilde nl. de Bovenwinden meer direct onder Nederland brengen. De Westindische Gids schreef over dit ontwerp, „dat op de Bovenwindt men ook de instructie voor nomen is, dat nagenoeg alle leden (van de Tweede Kamer) zonder uitzondering ervoor gepleit hebben, die eilanden meer rechtstreeks onder de hoede van Nederland te brengen en dat de Minister uitdrukkelijk heeft toegezegd deze zaak met den Gouverneur te zullen bespreken. Wat zou men ginds gelukkig zijn met een Nederlandsen gezaghebber, een Nederlandsen dokter, een Nederlands schoolhoofd, men zou het staatkundig verband met Curaçao en den Nederlandsen landvoogd te delen met de Benedenwindse eilanden, wel op de koop toe willen nemen", aldus de Westindische Gids van 1929.

In die dagen leefde er dus nog iets van dat probleem waar wijlen de heer Hamelberg over geschreven had in het tijdschrift „Vragen van den Dag", nl. de afscheiding van de eilanden boven de wind van de kolonie. Dat was in het jaar 1894. We zullen nog moeten spreken over een rapport van zeven Statenleden, die in 1940 onder voorzitter Sprockel naar de Bovenwinden togen en we zullen zien, dat er dan niets meer van dat probleem is overgebleven.

In het jaar 1928 verscheen er een handige uitgave van de regeringsreglementen onder toezicht van Prof. Kleintjes. Het geeft de text van het regeringsreglement van Curaçao, met de opgave van de wijzigingen.

Tot dan toe, anno 1928 waren er zeven wettelijke wijzigingen in aangebracht. In deze uitgave vindt men ook de instructie voor gezaghebbers van 9 Augustus 1920 en het landraadkiesreglement van 1869, vastgesteld bij koloniale verordening.

Eigenlijk politiek activiteit door middel van partijen met concrete programma ging Curaçao ook langzaam komen.

Zo kennen we een soort van manifest van een zg. Curaçaose Vrijheidsbond dato 15 Februari 1922, waar o.a. dit in te lezen staat, men strijdt voor:

„Erkenning van het vrijheidsbeginsel als grondslag van staatsbeleid en van de noodzakelijkheid van een zelfbestuur (in de geest van het Nederlandse Staatsrecht ten opzichte van provincies en gemeenten) waarbij het voldoende ontwikkelde gedeelte van de bevolking recht van zeggingschap heeft, met handhaving van de saamhorigheid met het Rijk in Europa".

De formulering is niet geheel duidelijk. Er staat te veel. Opvallend is de voorzichtigheid van het toekennen van wat men noemt „zeggingschap".

In 1935 was er een „Partido Liberal" ook met een programma **en wel als nummer** vier van dat programma.

Het in voeren van kiesrecht, waarbij de burgerij ampele gelegenheid gegeven wordt om vertegenwoordigers van het volk te kiezen". Hier is de formulering klaarder, doch er is het onduidelijke begrip „Ampel" bij gezet.

Punt 5 was aldus geformuleerd. „De Gouverneur en de Procureur wordt gekozen uit personen, die ten minste 5 jaren op Curaçao hebben vertoefd en die een helder inzicht hebben in de toestand van het gebiedsdeel. Voor deze functies hebben kinderen des lands voorkeur mits zij er de nodige capaciteiten voor bezitten". Ook hier komen natuurlijk vraagtekens. „Gekozen" maar door wie?

De krant La Tribuna van E. L. **Henriquez** kwam al dadelijk op tegen punt 4 van het stemrecht, en La Cruz merkte op dat punt 5 gevaarlijk was in een zulk een **klein land. Dergelijke functies** als die van gouverneur en procureur mogen niet functies worden onderhevig aan politiek en spel, beter dat zij door een hogere instantie benoemd worden.

Mei 1936 kwam er een Curaçaose Liberale Partij „met een programma voor de dag, daarin lezen we o.a. „Krachtige ontwikkeling van plaatselijk zelfbestuur binnen het Rijksverband" en „Erkenning van een eigen karakter van Curaçao in het binnenstaats verband". Ook hier is de formulering niet gelukkig, terwijl we bovendien weten, hoe uit die liberale hoek de tegenstand kwam tegen uitbreiding van kiesrecht, terwijl men juist zelfbestuur wilde!

De „Beurs" merkte op, dat de quaestie van uit het Moederland diende te komen en geen partijquaestie was. Is alles niet erg leerzaam?

Men spreekt van een verlangen naar autonomie, maar men wil geen kiesrecht dan wel, zo als de liberale het onomwonden zeiden, voor het ontwikkelde volk.

Het zou een autonomie geworden zijn in handen van een groep, en welke?

De groep die het volksonderwijs tegen hield. Curaçao zou onder een groep gekomen zijn van uitverkorenen.

Het actie programma van de Curaçaose Katholieke Partij geeft deze formulering als punt een van het programma.

„Volledige en loyale toepassing van art. 61 van de grondwet van 1922 t.a.v. Curaçao door samenstelling van een ware volksvertegenwoordiging op de grondslag van het kiesrecht op zo breed mogelijke basis en door de toekenning van de bevoegdheid tot regeling van alle interne aangelegenheden conform de grondwet en door de toekenning van parlementaire attributen". Punt 2 luidt aldus „Raadpleging van de Curaçaose Volksvertegenwoordiging door het Nederlandse opperbestuur inzake onderwerpen Curaçao betreffende".

Punt 6 zegt: „Regeling van conflicten betreffende verordeningsontwerpen tussen Bestuur en Volksvertegenwoordiging bij de wet".

De eigenlijke bestuursorganisaties werden ook meer in de publieke belangstelling getrokken. Met smaak las men de verslagen bv. in de pers van de raad van Aruba, waar de raad vergadering hield, voorzitter en één lid, en de voorzitter de vergadering welkom heette en de vergadering de voorzitter weer huldigde, begrijpend, dat voor zulk een belangrijk eiland met een wereldindustrie en een ontwikkelde handel een volksvertegenwoordiging in de vorm van een landraadvergadering als boven geschets een grote comedie was.

Steeds ook was men nauwkeuriger in het afbakenen van de macht van de staten, ook werd de macht van de hoofdambtenaren een punt van discussie, een ander punt was de macht van de administrateur van financiën t.o.z. van de andere hoofdambtenaren, zo werd de vraag opgeworpen: Mag de administrateur van financiën gelden weigeren voor bv. een school als de inspecteur er om vraagt, om andere redenen als die worden ingegeven door financiële politiek b.v. omdat hij vindt, dat die school nog niet nodig is?

Discussies, die niet slechts **interesant zijn van theoretische zij**de, doch die van geweldige practische importantie kunnen zijn.

Een ander punt was, dat de ambtenaren lid werden van 21 commissies en dus het werk in **een werkelijk langzaam tempo** kon worden afgewerkt, terwijl men aan de taak van het bevan de commissies opnam, zo doende hen actief deel laten nemend aan de taak van het bestuur.

Hoe weinig politieke belangstelling erbij het vok zelf was kan blijken uit het Curaçaose Verslag van het jaar 1937, waarbij een overzicht gegeven wordt van het aantal kiezers, dat van 1932 **tot 1936** opkwam bij de zgn. landraad verkiezingen. Op Bonaire b.v. gaven 18 van de 176 stemgerechtigden hun stem, op Aruba in dat zelfde jaar 123 van de 875 stemgerechtigden.

Voor de geschiedenis van de bestuursregeling meer bepaald van de bovenwinden is het rapport van de zeven statenleden, **die onder voorzitter** Sprockel een reis naar de Bovenwinden maakten in het voorjaar van 1940 van veel belang:

In de conclusies heet het daar. „Er worde een bestuurder over het eiland Curaçao benoemd, opdat de Gouverneur van Curaçao meer Gouverneur van het gebiedsdeel Curaçao, later beter Gouverneur der Nederlandse Antillen, kunnen worden. Dit is niet de eerste keer dat dit punt werd aangesneden, maar het zou **zeer** wenselijk zijn, dat de regeling eindelijk tot stand komt. Op toepassing van artikel 117 van de Curaçaose Staatsregeling is al eerder aangedrongen. Intussen zal de organieke regeling uiteraard op zich laten wachten. Wachtende daarop zou de Gouverneur afgezien van de tegenwoordige abnormale toestand, nu reeds langduriger op de eilanden kunnen vertoeven, door ruimer gebruik te maken van de diensten van de waarnemende gouverneur als voorgeschreven bij art. 28 der staatsregeling".

Een tweede conclusie luidt: „Aan elk eiland ware een eigen gezaghebber te geven".

Vroeger was dit het geval geweest maar uit bezuiniging was hierin verandering gekomen. De zeven statenleden vonden die centralisatie van gezag stroef **werken** en meenden dat de decentralisatie in de vorm als in de conclusie voorgesteld „Niet veel meer zou kosten".

Het mag als bekend verondersteld worden, dat het nieuwe ontwerp van decentralisatie zoals het nu bij de staten is ingediend, geen decentralisatie geeft aan de bovenwinden. Hierop is geen reactie gekomen van de bovenwinden.

Men schijnt er niet veel over **te denken op de bovenwinden**, waar velen der bevolking van moesten emigreren naar Curaçao en Aruba. Men ziet wel goed in dat voor de bestuursfuncties, zelfs voor een baan van politieagent een vreemdeling de voorkeur moet hebben boven iemand van het eiland zelf. Dit is te begrijpen in zulk een kleine omgeving.

STATEN VAN CURAÇAO.

Landsverordening tot indeling van Curaçao in bestuursressorten en tot instelling van zelfstandig bestuur in die ressorten.

Aan het „**Voorlopig Verslag**" ontlenen wij nog het volgende:

Nu verwacht kan worden, dat het aantal leden der Staten uitgebreid zal worden en men van oordeel is, dat het gewenst is de bevolking zo veel mogelijk in het bestuur van eigen huis in te schakelen, wenste de overgrote meerderheid der Staten het aantal leden der eilandenraden te brengen op onderscheidelijk 11, 5, 13, 5, 5 en 5. Temeer werd hier reden voor gezien, omdat de meerderheid zich een tegenstander verklaarde van het bepaalde in artikel 16 met name dat het lidmaatschap van de Raad onverenigbaar is met dat van het Statenlidmaatschap.

Voor Aruba en Curaçao werden twee welhouders te weinig geacht, zodat voorgesteld werd om instede van „twee" te lezen: „ten minste twee en ten hoogste vier".